Alphen aan den Rijn

Besluitformulier

Programmateam Energietransitie

Zaaknummer: 3700474 Datum: 8 september 2026	Opsteller: Kees van Kampen, projectleider Warmteprogramma
Onderwerp: Update participatieactiviteiten Warmteprogramma	
Besluit: 1. De Raadsinformatiebrief over het Participatieplan voor het Warmteprogramma vrij te geven voor verzending aan de Raad.	

1. Publiekssamenvatting

Het Participatieplan Warmteprogramma is door het College op 27 januari 2026 vastgesteld. Hiermee is het participatietraject voor het Warmteprogramma van de gemeente in gang gezet. Het Warmteprogramma is de opvolger van de Transitievisie Warmte (TVW). Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) wordt de Omgevingswet gewijzigd en moet de huidige Transitievisie Warmte worden geactualiseerd en vastgesteld als verplicht warmteprogramma onder de Omgevingswet. Het hoofddoel van het Warmteprogramma is om te helpen bij de overgang naar een aardgasvrije toekomst en heeft als horizon 2050. In juli 2025 is de Startnotitie voor het Warmteprogramma door het College vastgesteld. In diverse stappen en besluitmomenten werken we naar de definitieve vaststelling van het Warmteprogramma, uiterlijk 31 december 2027. Vervolgens moet het Warmteprogramma iedere 5 jaar geactualiseerd worden. In de Raadsinformatiebrief informeren we de Raad over de participatieactiviteiten die tot op heden uitgevoerd zijn en die voor de komende maanden op de planning staan.

Inleiding/aanleiding

Het Warmteprogramma is een verplicht programma onder de omgevingswet. Dit betekent dat participatie een verplicht onderdeel is. In het Participatieplan is aangegeven dat de Raad geïnformeerd wordt over de voortgang van de participatie middels Raadsinformatiemarkten en Raadsinformatiebrieven. In augustus 2026 worden de voorbereidende werkzaamheden voor de participatie afgerond (fase 0) en zal de

‘bewustwording en verkenning’ starten (fase 1). In deze fase informeren we inwoners en ondernemers over het opstellen van het Warmteprogramma en zorgen we voor duidelijke uitleg over het proces en wat mensen kunnen verwachten.

In fase 0 zijn alle voorbereidingen voor de participatie uitgevoerd. Onderdeel hiervan is de bestuurlijke afstemming van het Participatieplan, inclusief de wensen- en bedenkingenprocedure en de vaststelling van het Participatieplan. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen op het gebied van communicatie (o.a. planning, aankondigingen en een landingspagina) en is er een duurzaam spreekuur georganiseerd voor Warmte.

In fase 1 gaan we inwoners en ondernemers informeren over het opstellen van het Warmteprogramma en wat dit voor hen betekent. Ook halen we op welke zorgen en behoeften er binnen verschillende doelgroepen zijn. Dit zal gebeuren door het uitzetten van een peiling voor inwoners en ondernemers, hieraan gekoppeld het voeren van straatgesprekken en vervolgens het organiseren van inwonersbijeenkomsten.

Deze communicatie-uitingen aan inwoners en ondernemers kunnen leiden tot vragen en opmerkingen vanuit de samenleving. In de Raadsinformatiebrief geven we meer achtergrond over het doel en de invulling van de participatieactiviteiten die in deze fase plaatsvinden.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De participatie tijdens het opstellen van het Warmteprogramma gaat voornamelijk over het toetsen van de inhoud van het programma en over de randvoorwaarden voor de uitvoering ervan na het vastleggen. Het doel van de participatie is om op een transparante manier inzicht te geven in waar we vandaan komen (uit de Transitievisie Warmte), waar we naartoe willen (duurzame warmte voor heel Alphen) en welke keuzes we maken voor de toekomst met betrekking tot de warmtetransitie (welke oplossing voor welke wijk, op welke termijn, en waarom).

We willen alle stakeholders informeren over de belangrijkste afwegingen die hierbij een rol spelen, hen de gelegenheid geven om hun mening te geven, en tegelijkertijd duidelijk zijn over wat ze wel en niet kunnen verwachten.

Kader

- Wet gemeentelijke instrumenten warmte (Wgiw) (2025)
- Omgevingswet (2024)
- Nationale Klimaatakkoord (2019);
- Coalitieakkoord Zichtbaar en Dichtbij (2022);
- Duurzaamheidsprogramma 2021-2030;

- Transitievisie Warmte (2022);
- Programma Energietransitie (2024).
- Participatiekader Iedereen aan zet (2021)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Argumenten

1.1 De Warmtetransitie is een langdurige opgave voor de gemeente met veel maatschappelijke impact. Het is belangrijk dat alle betrokkenen goed op de hoogte zijn van wat er speelt en meegenomen worden in de ontwikkeling naar een aardgasvrije gemeente. De Raad heeft dit belang, o.a. door middel van de doorbraakmotie en het amendement met wensen, maar ook in andere gremia, helder onderstreept. Deze zorgvuldigheid is vertaald in het Participatieplan. Door het informeren van de Raad middels een Raadsinformatiebrief geeft het College hier invulling aan.

1.2 In Fase 1 van de participatie betrekken we actief inwoners en ondernemers bij het Warmteprogramma. Dit kan leiden tot vragen vanuit de samenleving richting bestuur. Om deze vragen goed te kunnen behandelen is het van belang dat het bestuur voldoende op de hoogte is waar de vragen gesteld kunnen worden en hoe deze beantwoord kunnen worden.

Duurzaamheid

Het Warmteprogramma maakt integraal onderdeel uit van het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Hiermee worden de lokale ambities gediend en draagt de gemeente Alphen aan den Rijn bij aan de regionale en landelijke ambities. Uiteindelijk is het einddoel: in 2050 een energie- en CO2-neutrale samenleving.

Participatie

Het Participatieplan voor het Warmteprogramma draagt bij aan de kennis en bewustwording van de inwoners en de ondernemers over de Warmtetransitie. Ook wordt er aandacht besteed aan interne participatie. Deze Raadsinformatiebrief zorgt ervoor dat de Raad goed geïnformeerd is over huidige stand van zaken van de participatie van het Warmteprogramma.

Financiële consequenties

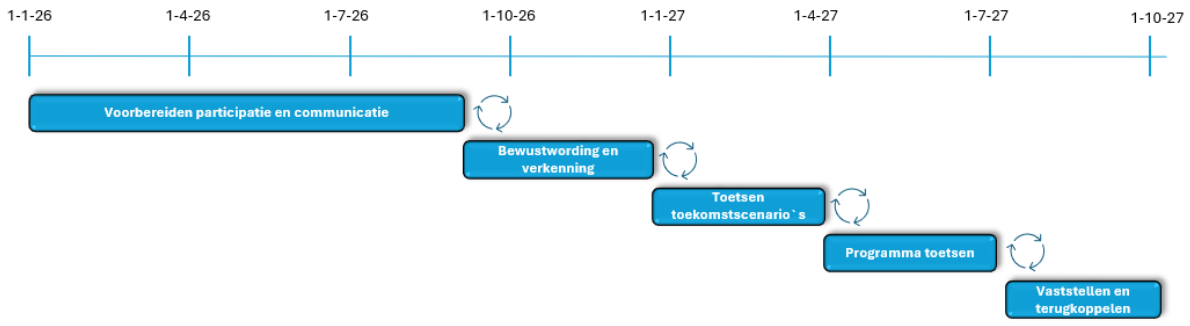
De kosten voor de uitvoering van het Participatieplan van het Warmteprogramma worden gedekt vanuit de specifieke Rijksregeling CDOKE.

Realisatie en planning

Om inwoners, ondernemers en andere stakeholders goed te betrekken bij het Warmteprogramma, is gekozen voor een gefaseerde aanpak.

- Fase 0 – Voorbereiding: In deze eerste fase stemmen we bestuurlijk af over het Plan van Aanpak en het participatieplan en zorgen we voor interne voorbereiding.
- Fase 1 – Bewustwording en Verkenning: In deze fase informeren we inwoners en ondernemers over het opstellen van het Warmteprogramma en zorgen we voor duidelijke uitleg over het proces en wat mensen kunnen verwachten.
- Fase 2 – Toetsen van toekomstscenario's: In deze fase werkt de gemeente verder aan de inhoud van het Warmteprogramma, en er wordt inzichtelijk of er één of meerdere kansrijke warmteoplossingen voor wijken of gebieden zijn, op basis van technische, economische en milieukundige analyses.
- Fase 3 – Programma toetsen: In deze fase is het concept van het Warmteprogramma gereed, inclusief de resultaten van het plan-MER, en wordt dit getoetst bij professionele stakeholders.
- Fase 4 – Vaststellen en terugkoppelen In deze laatste fase wordt eerst het ontwerp-Warmteprogramma ter inzage gelegd, zodat iedereen de mogelijkheid heeft om een officiële reactie te geven. Na deze zienswijze procedure en benodigde aanpassingen wordt het definitieve Warmteprogramma gepresenteerd aan de raad voor vaststelling.

Tussentijdse evaluatie en terugkoppeling Na ieder fase vindt er evaluatie en terugkoppeling plaats om, indien nodig, nieuwe kennis en inzichten mee te nemen en de aanpak aan te scherpen.

Figuur 1: Gefaseerde planning participatieplan

Bijlage

1. Raadsinformatiebrief